

א) [דומה להכח פלוגי ג"כ ר' אלח ורבינא בגמלה כו: וע"ש, א] ב) [מוסר' דנדרים ספ"ו ועי' מוס' כמזנות לא: ד"ה דנדרים, א] ורבינא: רש"י, א) (ע"ש מוס' ד"ה שם, ב) (ע"ש לע"ה, א) ויע"ע מוס' יצמות כג, ד"ה קנייה, א]

גלוין הש"ס

גמ' לאוקמה קמי' לוקח קבצי. עיין ברי"ש פ"ו משנה ג' דמלומו: שם בחמנה כמכר. עיין מגילה כו: ובר"ש ע"ג ס"ק א' רפ"ב דמעשרות:

הגהות הגר"א

א) רש"י ד"ה זכנה ארומה אס קודם כו. י"ב ורבינא פ"י אפילו אחר שלקחה (ועמ"ש רע"ט בח"מ ס' ע"ג ס"ק א')

מוסף רש"י

מה שאירש מאבא מכור לך כו' לא אמר כלום. דלון אדם מקנה דבר שלא זכה בו (כתובות א:).

רבינו הגנאל

מיהו איצטרייבן לפרושה דחויין מר וזטרא רוב אשי דאינן בתראי שקלו וטרו לפרושי טעמיה דרב הני מילי בעידני דקנאה הגולן מן הגולל אבל אם נפלה לו לגולן בירושה מן הגולל לא אמרי קנאה לוקח או מי שניתנה לו בחמנה. וחיובין נימי בפרק איהו נשך הלהב מלריה ישראל מעותיה של גבירה תוב התם שקלי וטרו מרימר ורבינא בהא דאמר רבא התם ניתן ליכתב הכא לא ניתן ליכתב אלא הא דרנאי לשבח קרקעות כיצד הרי שגול [שרה] מחבירו ומכרה לאחר והשביחה והרי היא יוצאה גובה את הקרן מנכסיה משועבדים ושבה גובה מנכס חורין ואמרינן אמאי נימא לא ניתן ליכתב. ופיקי' הכי השתא התם אי למאן דאמר נוחא ליה דלא לקרייה גולן אי למאן דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה מפייה למריה ומוקים ליה לשריה הכא אברוחי אברת ליה מוקים ליה לשריה ש"מ דהלכתא כותיה דרב בהאי וטריא דשמעתא

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

טז.

עין משפט  
נר מצוה

קל"א א מ"י פ"ע מהל' גולה הל' ט סמנ עשין ע"ג פ"ט ח"מ ס' שעד סעי' א: קל"ב ב ג מ"י שם הל' יא טו"ע"ע שם סעי' ג: קל"ג ד מ"י שם הל' יב טו"ע"ע שם סעי' ג: קב"ו ה מ"י שם הל' יג טו"ע"ע שם סעי' ד: קב"א ו מ"י שם הל' י טו"ע"ע שם סעי' א: קב"ב ז מ"י פ"כ מהל' המרה הלכה ה סמנ עשין פ"ב טו"ע"ע ח"מ ק"א ר"א סעי' א:

רבינו הגנאל

רבינו הגנאל (המשך) כרב אשי דאמר נוחא ליה דליקום בהימנותיה. הלא תראה כדאתקף ליה רמי בר חמא פריק ליה רבא תהא במאמינו פירוש בההוא הנאה דלא אמר ליה ולא מידי א) דסמ"ך ליה ואלו ופמיס לגולל וקני ליה מיניה גמר ומקנה ליה והוא דמחויק בה. והא דארויכ בר ששת האב הא דהני מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצדו מכור לך לא אמר כלום דקיימא לן אין אדם מקנה לחבירו דבר שלא בא לעולם. היא בתוספתא במסכת נדרים ומפורש בתלמוד ארץ ישראל בכחכות פ"ק ארץ ישראל שיראל שיראל מאבא ארץ ישראל שיראל מאבא היום מכור לך בלוה לחבירי אביו מפני שהיה גוסס וזה פ"י משום כבוד אביו. ומה שתעלה מצדו היום מכור לך דבריו קיימים משום כרי חיו. קשיא ליה לרב דאמר מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבוא לידי. ופיקי' אבי רובא הני הא מתנינא דהנא [בתוספתא] בסוף מסכת נדרים ליכא למימר דסמכא דעתיה דהא כי הדר ביה לא מצי קרי ליה גולנא לפיכך לא אמר כלום אבל הא דרב דאי לא טרח ומיית ומוקים לה בדיה דלא ליקרייה גולנא סמך דעתיה דאוייל וטרח ומוקים לה בדיה כי היכי דלא ליקרייה גולנא. ודאמר' מה שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר ר' יוחנן סיפא דקתני מה שאירש מאבא היום מכור לך דבריו קיימים משום כבוד אביו אמרו חכמים מכירתו קיימת. וכבר פירשנוהו בתלמוד ארץ ישראל בלוה בתכריכי אביו פ"י בגון שהיה אביו גוסס ומכור לעשות לו תכריכי וכן פ"י שאין לו [מה] יאכל משום כרי חיוי אמרו חכמים אם אמר מה שתעלה

מאי גזרינא מינד. וא"ת וכי מכרה נמי מה גולו והלא לריך להחזיר לו מעותיו וי"ל דמ"מ יקראנו גולנא כל זמן שלא יפרע לו: ארצי קמיה כי היכי דליקום בהימנותיה. משמע דהכי הלכתא מדלא נקט לעולם דלא נקרייה גולן ועוד דהלכה כרב

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אשי דהוא צתרתה וגדול צחכמה וצמנין: האי שפרא חספא בעלמא הוא. וא"ת ולימא דקני לה צמה שהחזיק צה אחר שקנאה גולן וי"ל דמשמע ליה משעה שקנאה הגולן היא של לוקח אע"פ שלא עשה בו שום מעשה וא"ת מעותיו שהיו מחלה מלוה נעשו עמה מכר וי"ל צתרתא דלא נקט צכספא א"ר צמלוה א"ר יכיל לקנות כדלמרינן פ"ק דקדושין (דף ט:): המקדש צמלוה אינה מקודשת וצמכר לא קנה והא דלמר צהאיש מקדש (שם דף מו.) ושויין צצמכר קנה היינו צמלוה שיש לו על אחרים דאז צאשה צענין זה מקודשת לכ"ע אי לאו דאשה לא סמכא דעתה ויראה שישור וימחול אצל מלוה שאשה צה חייבת לו אם מוחל לה ומקדשה צה אינה מקודשת דלא נתן לה כלום דמקמי הכי היה צצרותה וכן צצמכר לא קנה אע"ג דכשצמקדשה צהגאת מחילת מלוה היא מקודשת דלא גרע מאריות לה וכן צצמכר אצל מלוה צהגאת מקודשת וכן צצמכר אצל מלוה צהגאת ממחילה קונה כמו צצחליף דמי צה צפרה מ"מ לא משמע ליה שהיה מקנה לו צהגאת מחילת מלוה משום דמשמע מיד שלקחה הגולן קנה לוקח ראשון:

בההיא הנאה דקא סמיך בו'. והוא כאלו א"ל עדה זו תהא קנויה לך לכשלקחתי: מה שאירש מאבא מכור לך דא אמר ב"ב. וא"ת לימא דרב דלמר כ"מ וצרייתא כרבנן וי"ל דלדין קפריך דלית לן כרב כדליתא פרק א"ר (לקמן דף עב:): דמיימי גמרא ליה מתיב רב ששת (י"ב) מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצדתי מכור לך לא אמר כלום מה שאירש מן אבא היום מכור לך מה שתעלה מצדתי היום מכור לך דבריו קיימין אמר רמי בר חמא והא תיובתא אמר רבא גברא קא חוינא ותיובתא לא קא חוינא הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הכא סמכא דעתיה דאזיל טרח ומייתי ליה כי היכי דלא נקרייה גולנא הכא לא סמכא דעתיה שלחיה לקמיה דרבי אבא בר זבדא אמר להו זו אינה צריכה לפני אמר רבא זו צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הוה עובדא בפומבדיתא ואותביה אמר להו רב יוסף זו אינה צריכה לפני ואמר ליה אב"י צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא

דעתיה ומאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר רבי יוחנן סיפא דקתני מה שאירש מאבא היום משום כבוד אביו מה שתעלה מצדתי היום משום כרי חיוי וי"ל דמ"מ יקראנו גולנא כל זמן שלא יפרע לו: ארצי קמיה כי היכי דליקום בהימנותיה. משמע דהכי הלכתא מדלא נקט לעולם דלא נקרייה גולן ועוד דהלכה כרב אשי דהוא צתרתה וגדול צחכמה וצמנין: האי שפרא חספא בעלמא הוא. וא"ת ולימא דקני לה צמה שהחזיק צה אחר שקנאה גולן וי"ל דמשמע ליה משעה שקנאה הגולן היא של לוקח אע"פ שלא עשה בו שום מעשה וא"ת מעותיו שהיו מחלה מלוה נעשו עמה מכר וי"ל צתרתא דלא נקט צכספא א"ר צמלוה א"ר יכיל לקנות כדלמרינן פ"ק דקדושין (דף ט:): המקדש צמלוה אינה מקודשת וצמכר לא קנה והא דלמר צהאיש מקדש (שם דף מו.) ושויין צצמכר קנה היינו צמלוה שיש לו על אחרים דאז צאשה צענין זה מקודשת לכ"ע אי לאו דאשה לא סמכא דעתה ויראה שישור וימחול אצל מלוה שאשה צה חייבת לו אם מוחל לה ומקדשה צה אינה מקודשת דלא נתן לה כלום דמקמי הכי היה צצרותה וכן צצמכר לא קנה אע"ג דכשצמקדשה צהגאת מחילת מלוה היא מקודשת דלא גרע מאריות לה וכן צצמכר אצל מלוה צהגאת מקודשת וכן צצמכר אצל מלוה צהגאת ממחילה קונה כמו צצחליף דמי צה צפרה מ"מ לא משמע ליה שהיה מקנה לו צהגאת מחילת מלוה משום דמשמע מיד שלקחה הגולן קנה לוקח ראשון:

בההיא הנאה דקא סמיך בו'. והוא כאלו א"ל עדה זו תהא קנויה לך לכשלקחתי: מה שאירש מאבא מכור לך דא אמר ב"ב. וא"ת לימא דרב דלמר כ"מ וצרייתא כרבנן וי"ל דלדין קפריך דלית לן כרב כדליתא פרק א"ר (לקמן דף עב:): דמיימי גמרא ליה מתיב רב ששת (י"ב) מה שאירש מאבא מכור לך מה שתעלה מצדתי מכור לך לא אמר כלום מה שאירש מן אבא היום מכור לך מה שתעלה מצדתי היום מכור לך דבריו קיימין אמר רמי בר חמא והא תיובתא אמר רבא גברא קא חוינא ותיובתא לא קא חוינא הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הכא סמכא דעתיה דאזיל טרח ומייתי ליה כי היכי דלא נקרייה גולנא הכא לא סמכא דעתיה שלחיה לקמיה דרבי אבא בר זבדא אמר להו זו אינה צריכה לפני אמר רבא זו צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה הוה עובדא בפומבדיתא ואותביה אמר להו רב יוסף זו אינה צריכה לפני ואמר ליה אב"י צריכה לפני ולפני לפני הכא סמכא דעתיה והכא לא סמכא דעתיה ומאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר רבי יוחנן סיפא דקתני מה שאירש מאבא היום משום כבוד אביו מה שתעלה מצדתי היום משום כרי חיוי וי"ל דמ"מ יקראנו גולנא כל זמן שלא יפרע לו: ארצי קמיה כי היכי דליקום בהימנותיה. משמע דהכי הלכתא מדלא נקט לעולם דלא נקרייה גולן ועוד דהלכה כרב אשי דהוא צתרתה וגדול צחכמה וצמנין: האי שפרא חספא בעלמא הוא. וא"ת ולימא דקני לה צמה שהחזיק צה אחר שקנאה גולן וי"ל דמשמע ליה משעה שקנאה הגולן היא של לוקח אע"פ שלא עשה בו שום מעשה וא"ת מעותיו שהיו מחלה מלוה נעשו עמה מכר וי"ל צתרתא דלא נקט צכספא א"ר צמלוה א"ר יכיל לקנות כדלמרינן פ"ק דקדושין (דף ט:): המקדש צמלוה אינה מקודשת וצמכר לא קנה והא דלמר צהאיש מקדש (שם דף מו.) ושויין צצמכר קנה היינו צמלוה שיש לו על אחרים דאז צאשה צענין זה מקודשת לכ"ע אי לאו דאשה לא סמכא דעתה ויראה שישור וימחול אצל מלוה שאשה צה חייבת לו אם מוחל לה ומקדשה צה אינה מקודשת דלא נתן לה כלום דמקמי הכי היה צצרותה וכן צצמכר לא קנה אע"ג דכשצמקדשה צהגאת מחילת מלוה היא מקודשת דלא גרע מאריות לה וכן צצמכר אצל מלוה צהגאת מקודשת וכן צצמכר אצל מלוה צהגאת ממחילה קונה כמו צצחליף דמי צה צפרה מ"מ לא משמע ליה שהיה מקנה לו צהגאת מחילת מלוה משום דמשמע מיד שלקחה הגולן קנה לוקח ראשון:

א) נכחה דל"ל וסמך עליה דלול ומפיס טו'.